

مقدمه

در ادامه معرفی نهادهای مالی مختلف در بازار بورس ایران، در این مقاله قصد معرفی شرکت های سرمایه گذاری، تفاوت این شرکت ها با صندوق های سرمایه گذاری و هلدینگ ها را داریم. شرکت های سرمایه گذاری فعالیتی در چارچوب تعیین شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار دارند و عملکرد و فعالیت آن ها همواره تحت نظر است.

شرکت سرمایه گذاری چیست؟

براساس بند ۲۱ ماده یک قانون بازار اوراق بهادار ۱۳۸۴، شرکت سرمایه گذاری (Investment Company) از مصادیق نهاد های مالی می باشد که حرفه اصلی و در واقع موضوع اصلی فعالیت آن در اساسنامه، سرمایه گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحدهای سرمایه گذاری صندوق ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رای شرکت ها، موسسات یا صندوق های سرمایه گذاری با هدف کسب انتفاع بدون کسب کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه در شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه گذاری سرمایه پذیر در چارچوب قوانین و مقررات است.

منظور از نفوذ قابل ملاحظه آن است که شرکت سرمایه گذار در انتخاب اعضای هیئت مدیره شرکت سرمایه پذیر دخل و تصرف قابل ملاحظه نداشته باشد و به عنوان سهامدار راهبردی شرکت سرمایه پذیر شناخته نشود. این موضوع ناقض این نیست که شرکت سرمایه گذاری نمی تواند تحت هیچ شرایطی به عنوان سهامدار راهبردی شرکت سرمایه پذیر قرار گیرد. بلکه بدین معناست که فعالیت اصلی این نوع از نهادهای مالی کسب انتفاع و سود از طریق سود نقدی شرکت های سرمایه پذیر و یا افزایش ارزش سرمایه گذاری می باشد و نه مدیریت راهبردی شرکت های سرمایه پذیر.

* منظور از شرکت سرمایه پذیر، شرکتی است که سهام آن توسط شرکت سرمایه گذاری خریداری می گردد.

همچنین اساسنامه این نوع از نهادهای مالی بر اساس اساسنامه پیشنهادی سازمان بورس تصویب می گردد و موضوع فعالیت های آن به شرح اساسنامه به ترتیب زیر است:

فعالیت های اصلی:

- ۱- سرمایه گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحد های سرمایه گذاری صندوق ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رأی شرکت ها، مؤسسات یا صندوق های سرمایه گذاری با هدف کسب انتفاع، به طوری که به تنهایی یا به همراه اشخاص وابسته خود، کنترل شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه گذاری سرمایه پذیر را در اختیار نگرفته یا در آن نفوذ قابل ملاحظه نیابد.
- ۲- سرمایه گذاری در سایر اوراق بهادار که به طور معمول دارای حق رأی نیست و توانایی انتخاب مدیر یا کنترل ناشر را به مالک اوراق بهادار نمی دهد.

فعالیت های فرعی:

- ۱- سرمایه گذاری در مسکوکات، فلزات گران بها، گواهی سپرده های بانکی و سپرده های سرمایه گذاری نزد بانک ها و مؤسسات مالی اعتباری مجاز.
- ۲- سرمایه گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحد های سرمایه گذاری صندوق ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رأی شرکت ها، مؤسسات یا صندوق های سرمایه گذاری با هدف کسب انتفاع به طوری که به تنهایی یا به همراه اشخاص وابسته خود، کنترل شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه گذاری سرمایه پذیر را در اختیار گرفته یا در آن نفوذ قابل ملاحظه بیابد.
- ۳- سرمایه گذاری در سایر دارایی ها از جمله دارایی های فیزیکی، پروژه های تولیدی و پروژه های ساختمانی با هدف کسب انتفاع

۴- ارائه خدمات مرتبط با بازار اوراق بهادار از جمله:

تأمین مالی بازارگردانی اوراق بهادار

مشارکت در تعهد پذیرهنویسی اوراق بهادار

تضمین نقدشوندگی، اصل یا حداقل سود اوراق بهادار

۵- شرکت می تواند در راستای اجرای فعالیت های مذکور، در حدود مقررات و مفاد اساسنامه اقدام به اخذ تسهیلات مالی یا تحصیل دارایی نماید یا اسناد اعتباری بانکی افتتاح کند و به واردات یا صادرات کالا بپردازد و امور گمرکی مربوطه را انجام دهد. این اقدامات فقط در صورتی مجاز است که در راستای اجرای فعالیت های شرکت ضرورت داشته باشند و انجام آن ها در مقررات منع نشده باشد.

انواع شرکت های سرمایه گذاری کدامند؟

تقسیم بندی شرکت های سرمایه گذاری با توجه به نوع شخصیت حقوقی آن ها صورت می گیرد. بر این اساس، شرکت های سرمایه گذاری در سه دسته ی سهامی عام، سهامی خاص و سرمایه گذاری استانی قرار می گیرند. در حال حاضر ۱۱۶ شرکت سرمایه گذاری مجوز های لازم را اخذ کرده اند که تعداد آن ها به تفکیک به شرح زیر است:

برای اطلاع از آخرین وضعیت شرکت های سرمایه گذاری می توانید از لینک زیر استفاده نمایید.

[شرکت های سرمایه گذاری](#)

انواع شرکت های سرمایه گذاری		
ردیف	نوع شخصیت	تعداد شرکت ها
۱	سهامی عام	۵۰
۲	سهامی خاص	۳۸
۳	سرمایه گذاری استانی	۲۸

تفاوت شرکت سرمایه گذاری با صندوق سرمایه گذاری چیست؟

در [صندوق های سرمایه گذاری](#) هر زمانی که سرمایه گذار بخواهد، می تواند با ابطال / فروش واحد های سرمایه گذاری از صندوق خارج شود و سرمایه اش را نقد کند، اما در شرکت های سرمایه گذاری این امکان به راحتی فراهم نیست. بلکه یک سرمایه گذار در شرکت اگر قصد خروج و دریافت نقدی سرمایه اش را داشته باشد، باید سهام خود را به شخص دیگری منتقل کند که این عملیات در واقعیت دارای مشکلاتی نظیر قیمت گذاری نادرست سهام، درگیر صفوف خرید و فروش شدن و ... باشد.

خرید سهام در شرکت های سرمایه گذاری به راحتی خرید واحد سرمایه گذاری در صندوق ها نیست و اگر کسی بخواهد سرمایه اش را وارد یک شرکت کند، در واقع باید سهام شخص دیگری را که قصد خروج دارد خریداری کند.

بنابراین می‌توان گفت قابلیت نقدشوندگی سهام در شرکت‌های سرمایه‌گذاری نسبت به صندوق‌های سرمایه‌گذاری بسیار کم است.

سرمایه شرکت‌های سرمایه‌گذاری از نوع سرمایه ثابت است بدین معنی که برای افزایش یا کاهش سرمایه نیاز به برگزاری مجامع عمومی فوق‌العاده می‌باشد. این در حالی است که در صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سرمایه به صورت متغییر است و با افزایش تعداد صدور واحد‌های جدید، سرمایه صندوق افزایش و با افزایش تعداد ابطال واحد‌ها، سرمایه کاهش می‌یابد و نیازی به برگزاری مجمع در این خصوص نیست.

در جدول زیر، خلاصه‌ای از تفاوت‌های شرکت‌های سرمایه‌گذاری با صندوق سرمایه‌گذاری ارائه شده است:

تفاوت شرکت‌های سرمایه‌گذاری و صندوق‌های سرمایه‌گذاری		
موضوع	شرکت سرمایه‌گذاری	صندوق سرمایه‌گذاری
نحوه سرمایه‌گذاری	خرید/فروش سهام	صدور/ابطال واحد‌های سرمایه‌گذاری
ارزشگذاری	عرضه و تقاضا - NAV	NAV
سرمایه	ثابت - طبق اساسنامه	متغیر - در حدود تعیین شده در اساسنامه
ارکان	مجمع عمومی صاحبان سهام - هیئت مدیره - بازرس	مجمع، مدیر، متولی، حسابرس
نقدشوندگی	اندک	بالا

بیشتر بخوانید: [ارکان صندوق‌های سرمایه‌گذاری](#)

تفاوت شرکت‌های سرمایه‌گذاری با هلدینگ‌ها

هلدینگ یا شرکت مادر بر خلاف شرکت‌های سرمایه‌گذاری، در سهام شرکت‌ها با هدف نفوذ قابل ملاحظه و کنترل شرکت، سرمایه‌گذاری می‌کنند. اما هدف اصلی شرکت‌های سرمایه‌گذاری، خرید و فروش سهام شرکت‌های بورسی و غیر بورسی با قصد کسب انتفاع و بازده نقدی و سرمایه‌ای می‌باشد تا برای سهامداران خود سود محقق نماید و در مدیریت شرکت‌هایی که سهامشان را خریداری کرده است، دخل و تصرفی ندارد.

بنابراین شرکت‌های سرمایه‌گذاری زمانی سهام شرکت‌های زیرمجموعه (سرمایه‌پذیر) خود را می‌فروشند که سود خوبی نصیبشان شود. در حالی که شرکت‌های هلدینگ سهام شرکت‌های زیرمجموعه خود را با هدف بلند مدت خریداری می‌کنند و صرفاً در موارد خاص اقدام به فروش آن‌ها می‌نمایند. مراحل ثبت این دو مدل شرکت شبیه به هم است و تنها تفاوتشان در سرمایه اولیه لازم برای ثبت است.

نحوه ارزشگذاری شرکت های سرمایه گذاری

ارزش گذاری سهام شرکت های سرمایه گذاری بر دو اساس صورت می گیرد:

روش خالص ارزش دارایی ها

خالص ارزش دارایی های یک سهم در واقع ارزش یک سهم از شرکت سرمایه گذاری و معادل ارزش خالص دارایی ها (NAV) در صندوق های سرمایه گذاری است. این روش بر ارزش روز یا ارزش منصفانه برآوردی دارایی ها و اوراق بهادار شرکت استوار است.

به عبارتی، این ارزش برآوردی از ارزش ذاتی یک سهم شرکت را نشان می دهد. مانند صندوق های سرمایه گذاری از تقسیم خالص دارایی های شرکت (با کسر بدهی های شرکت) بر تعداد سهام متعلق به سهامداران به دست می آید.

$$\text{NAV} = (\text{بدهی ها - دارایی ها}) + \text{ارزش افزوده}$$

بیشتر بخوانید: خالص ارزش دارایی چیست؟

سود شرکت های سرمایه گذاری از کجا حاصل می شود؟

همانطور که تا اینجا مطالب گفته شد؛ فعالیت اصلی شرکت های سرمایه گذاری شناسایی سهام های پربازده و فرصت های سرمایه گذاری با بازدهی بالا می باشد تا در آن ها سرمایه گذاری کنند و از دو طریق بازده نقدی و یا بازده سرمایه ای منتفع گردند و در نهایت سود محقق شده را بین سهامداران خود تقسیم نمایند.

بیشتر بخوانید: [ریسک و بازده چیست؟](#)

سخن پایانی

در این مقاله، به معرفی شرکت های سرمایه گذاری و هدف اصلی تشکیل آن ها پرداختیم. در طول این بحث، به تفاوت بین شرکت های سرمایه گذاری، صندوق های سرمایه گذاری و هلدینگ ها پرداختیم. همچنین، انواع شرکت های سرمایه گذاری و روش های کسب سود آن ها را بررسی کردیم. امیدواریم این مقاله به شما کمک کرده باشد تا درک بهتری از عملکرد و اهداف این نهادهای مالی پیدا کنید.